

Voorstel aan het AB

Van	Dagelijks Bestuur	ID-nummer	2019-1085923975-129
Portefeuillehouder	R. Sleijpen		
Onderwerp	Directierapportage 3 ^e kwartaal 2019		
Agendapuntnr.	3.2	AB-vergadering	18 december 2019

Voorstel

Overeenkomstig het voorstel van het Dagelijks Bestuur:

1. De bijgevoegde Directierapportage 3^e kwartaal 2019 vast te stellen.
2. Het uitgavenbudget in 2019 te verlagen met € 4.005.249 tot € 37.510.041.
3. De bijgevoegde concept brief aan Waterschap Limburg omtrent de Directierapportage 3^e kwartaal 2019 vast te stellen.

Toelichting

Zuiveringsprestaties

De zuiveringsprestaties van 14 zuiveringsinstallaties voldoen aan de gestelde lozingsnormen. Dit is zonder het zuiveringsresultaat van locatie Roermond, aangezien de nieuwe normering die sinds 01-01-2019 voor Roermond geldt pas in 2020 officieel kan worden getoetst.

Bij twee zuiveringsinstallaties zijn de normen van stikstof overschreden in het 1^e en of 2^e kwartaal en werken door in het 3^e kwartaal. Ten opzichte van de vorige directierapportage is het verwachte jaargemiddelde van stikstofverwijdering verslechterd voor de zuiveringsinstallatie Venlo, mede als gevolg van een externe oorzaak. Daarentegen is afgezet tegen het vorige kwartaal de zomerwaarde van fosfaatverwijdering bij de zuiveringsinstallaties Hoensbroek en Wijlre en stikstofverwijdering bij zuiveringsinstallatie Venray verbeterd.

Exploitatiebegroting

Het exploitatieresultaat wordt beïnvloed door de 'slibproblematiek'. Het Algemeen Bestuur wordt via periodieke voortgangsrapportages hiervan op de hoogte gesteld.

Bij de toelichting op de realisatie van de gerealiseerde exploitatiebegroting wordt onderscheid gemaakt tussen de reguliere bedrijfsvoering en de extra kosten als gevolg van de slibproblematiek (team slibverwerking).

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Realisatie t/m september	Prognose t/m september	Vershil
WBL (exclusief externe opslag en verwerking van slib)	47.810	48.924	-1.114
Slib (externe opslag en verwerking)	5.123	2.035	3.088
WBL Totaal	52.933	50.959	1.974

De reguliere bedrijfsvoering presteert beter dan begroot. Hierdoor kan een deel van de extra kosten voor de slibverwerking worden opgevangen in de begroting.

WBL totaal resulteert in een negatief exploitatieresultaat van € 2,0 mln., overeenkomend met 3,9 % ten opzichte van de begrote netto kosten tot en met het 3^e kwartaal.

Investeringsprogramma

Tot en met het 3^e kwartaal was een investeringsuitgaveniveau begroot van €28,7 mln. Het gerealiseerde investeringsuitgaveniveau bedraagt € 24,6 mln., het hoogst gerealiseerde uitgaveniveau gedurende de eerste drie kwartalen van een jaar in de laatste 10 jaar.

De geraamde investeringsuitgaven tot en met september zijn voor een deel niet volledig behaald vanwege vertraagde facturering/betalingen. Een ander deel is het gevolg van vertraging in de uitvoering van een aantal projecten die doorschuiven naar het 4^e kwartaal 2019 of 2020.

Rechtmatige inkoop

Alle inkoop in het 3^e kwartaal zijn als rechtmatig beoordeeld.

Personeel

De landelijk Verbaannorm voor het ziekteverzuim bedraagt voor WBL 4,0%. Het ziekteverzuim tot en met het 3^e kwartaal 2019 bedraagt 2,2%.

Er heeft zich een bedrijfsongeval voorgedaan met blijvende invaliditeit tot gevolg. Het bestuur is hierover geïnformeerd. De van toepassing zijnde veiligheidsprocedures zijn beoordeeld en behoeven geen bijstelling. Het resultaat van het onderzoek door de arbeidsinspectie is nog niet afgerond.

Zie verder de navolgende samenvattende tabel.

Samenvatting	Realisatie	Begroot	Afwijking
Netto kosten (x € 1,0 mln.)	52,93	50,96	4%
Investeringsuitgaven (x € 1,0 mln.)	24,55	28,73	-15%
Aantal rwzi's die voldoen aan norm Fosfaat-verwijdering	17	17	0
Aantal rwzi's die voldoen aan norm Stikstof-verwijdering	14	17	-3
Aantal rwzi's die voldoen aan norm CZV (Chemisch Zuurstof Verbruik)	17	17	0
Aantal rwzi's die voldoen aan norm BZV (Biochemisch Zuurstof Verbruik)	15	17	-2
Aantal rwzi's die voldoen aan norm OB (Onopgeloste Bestanddelen)	16	17	-1
Aantal door bevoegd gezag vastgestelde overtredingen	0	0	0%
Rwzi's die tijdig zijn aangepast en voldoen aan KRW normen	100%	100%	0%
Rechtmatige inkoop	100%	100%	0%
Ernstige ongevallen (arbeidsinspectie)	1	0	1
Ziekteverzuim	2,2%	4,0%	-1,8%

In de als bijlage bijgevoegde Directierapportage (dashboard) zijn alle indicatoren opgenomen en waar nodig verder toegelicht.

Beoogd effect in relatie tot strategische doelen en toekomstvisie 2030

N.v.t.

Risico's

Conform de wettelijke kaders heeft WBL een risicomangementbeleid, een risicomatrix met risicogebeurtenissen waarvan het financiële restrisico op de balans als een reserve wordt aangehouden (weerstandsvormogen). De actuele hoogte van deze reserve bedraagt €1.525.135.

Conform het besluit van het AB 18-09-2019 Kadernota Risicomangement zal ieder kwartaal een actualisatie van de opgenomen risico's in de risicomatrix expliciet worden behandeld als onderdeel van de Directierapportage.

De in 2018 opgetreden risicogebeurtenis, zijnde het stagneren van de afzet van reststoffen, heeft zich in het 1^e, 2^e en 3^e kwartaal van 2019 voortgezet. De markt voor de afzet van slib is nog steeds overspannen. Er is meer aanbod van ontwaterd slib dan verwerkingscapaciteit en dat is een landelijke probleem. Het Bestuur wordt middels separate mededelingen geïnformeerd over de stand van zaken.

In het 3^e kwartaal hebben zich twee nieuwe risicogebeurtenissen voorgedaan die deel uitmaken van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde risicomatrix:

- Als gevolg van niet nagekomen afspraken door een leverancier met als resultaat ongedekte gevolgschade door lagere ontwateringsresultaten in Hoensbroek en daaraan gekoppelde neveneffecten is een juridisch traject opgestart.

- Als gevolg van de problematiek met betrekking tot Pfas en de daarop aangescherpte regelgeving in Limburg worden afvalstoffen van het reinigen tegen een hoger tarief afgevoerd naar Noord Brabant. In bijlage 1 is de Pfas problematiek nader toegelicht.

Gegeven de ervaring afgelopen periode en de financiële impact van de opgetreden risicogebeurtenis het stagneren van de afzet van reststoffen is geconcludeerd dat de toegekende risicoscore in de risicomatrix niet meer passend is. In de eerste bestuurscyclus van 2020 zal een volledige actualisatie van de risicomatrix en de hoogte van het aan te houden weerstandsvermogen worden voorbereid en voorgelegd aan het bestuur.

Financiële consequenties

In lijn met de vorige Directierapportage verloopt de reguliere exploitatierekening, met uitzondering van de extra kosten gerelateerd aan de slibproblematiek, conform begroting.

Tot en met september bedragen de extra kosten als gevolg van de slibproblematiek € 3 mln. In de tussentijdse voortgangsrapportage is uitvoerig ingegaan op de slibproblematiek.

De achterblijvende geactiveerde personeelslasten¹ (baten) zullen niet volledig worden gerealiseerd met name als gevolg van de later dan geplande invulling van vacatures. Daar staat tegenover dat ook de directe salariskosten voor deze functionarissen niet zijn gerealiseerd en per saldo dit een beperkt exploitatie-effect heeft.

Begrotingswijzigingen

Het Dagelijks Bestuur heeft ingestemd met onderstaande begrotingswijzigingen:

- Wijziging uitgavenpatroon CORE Onderzoek.
In het door het Dagelijks Bestuur 20-03-2019 goedgekeurde voorstel was sprake van € 200.000 aan kosten in 2019 en € 200.000 in 2020. Voortschrijdend inzicht laat zien dat de kosten in 2019 € 300.000 bedragen en € 100.000 in 2020.
- Wijziging uitgavenpatroon Proef Poederkooldosering Nereda Simpelveld.
In het door de Dagelijks Bestuur 05-12-2018 goedgekeurde voorstel was sprake van € 200.000 aan kosten in 2019 en € 200.000 in 2020. Voorwaarde voor de start van het project is een bijdrage van het STOWA. De bevestiging van deze bijdrage is nog niet ontvangen en wordt verwacht in het 4^e kwartaal. Als gevolg hiervan worden in 2019 geen kosten gerealiseerd en schuift het project door naar 2020 en 2021.

Begrotingswijziging	Budgethouder	2019	2020	2021	Totaal
CORE Onderzoek	Bestuur (2% budget innovatie)	€ -100.000	€ 100.000		€ -
	Sector Strategie en Innovatie	€ 100.000	€ -100.000		€ -
	Totaal	€ -	€ -		€ -
Proef Poederkooldosering	Bestuur (2% budget innovatie)	€ 200.000		€ -200.000	€ -
	Sector Operatie en Onderhoud	€ -200.000		€ 200.000	€ -
	Totaal	€ -		€ -	€ -
	Bestuur (2% budget innovatie)	€ 100.000	€ 100.000	€ -200.000	€ -
	Sector Operatie en Onderhoud	€ -200.000	€ -	€ 200.000	€ -

Investeringen: realisatie t/m september 2019

De investeringsuitgaven t/m september bedragen € 24,6 mln. en zijn daarmee € 4,2 mln. lager dan gepland.

Het lager dan begrote uitgavenniveau is een saldo van diverse onder- en overschrijdingen op projectniveau, waarbij onderstaand de relevante afwijkingen nader worden toegelicht:

- Bestuursrelevante projecten met in totaal € 2,7 mln. lagere investeringsuitgaven dan gepland, met name:
 - Project 46022U KRW Weert: (€ 1,2 mln. lagere uitgaven)

¹ De bestede uren door engineers en projectleiders op investerings(bouw)projecten worden financieel gemaakt, toegerekend aan de investeringsuitgaven van het betreffende project en als een baat gepresenteerd in de exploitatie onder geactiveerde personeelslasten.

De factuur voor de 10^e termijn van de aannemingsom (€ 1,1 mln.) is conform planning verstuurd, echter als gevolg van een kleine vertraging intern is deze factuur buiten de rapportage-periode financieel verwerkt. De uitgaven voor het project in 2019 lopen op planning.

- Project P 50041U Package deal WRO-Heerlen (€ 0,9 mln. lagere uitgaven)
Bijstellingen leiden niet tot lagere prognoses van uitgaven. De buffer is gerealiseerd door de gemeente Heerlen. De gemeente Heerlen zal de bijdrage van € 936.000 aan Waterschap Limburg (WL) factureren. WL zal op haar beurt dit bedrag aan WBL factureren. WL moet nog een aantal zaken controleren alvorens over te kunnen gaan tot facturatie. WBL heeft WL verzocht om in ieder geval dit jaar nog een verzoek tot betaling te versturen, zodat wij aan ons uitgavenbudget van 2019 kunnen voldoen.
- Project P64052U in bedrijf houden droger Susteren (€ 0,4 mln. lagere uitgaven). De lager dan geraamde uitgaven tot en met september zijn het gevolg van uitvoeringsvertragingen, o.a. als gevolg van operationele issues zoals het later dan gepland plaatsen van een belangrijke component i.v.m. de drogerstop en niet gepland onderzoek naar alternatieven voor vervanging van een biofilter met als doel kostenbesparing.
- Niet bestuursrelevante projecten met in totaal € 1,5 mln. lagere investeringsuitgaven dan gepland. Dit is een saldo van diverse onder- en overschrijdingen. Deze investeringsuitgaven schuiven door naar het 4^e kwartaal en deels naar de komende jaren.

Investerings: Planning uitgaven 2019

Op basis van geactualiseerde ramingen wordt voorgesteld om het investeringsuitgavenniveau in 2019 te verlagen van € 41.515.290 met € 4.005.249 tot € 37.510.041. In de navolgende projecten zijn materiële wijzigingen (> € 0,5 mln.) in de uitgavenplanning 2019 doorgevoerd:

- Als gevolg van meerdere en deels externe oorzaken verschuift € 1,4 mln. aan gepland uitgavenbudget van het P11337U Verduurzaming kantoorgebouw van 2019 naar 2020;
- Als gevolg van vertragingen in het vergunningetraject verschuift P54011U rwzi Simpelveld: toegangsweg en P54012U rwzi Simpelveld: publieksruimte met een totaal bedrag van € 0,5 mln. door naar 2020.
- Als gevolg van een saldo van geactualiseerde ramingen bij diverse projecten daalt het investeringsniveau in 2019 met € 2,1 mln. waarvan € 1,3 mln. doorschuift naar 2020.

Communicatie

Na vaststelling door het Algemeen Bestuur zal Waterschap Limburg per brief worden geïnformeerd over de Directierapportage 3^e kwartaal 2019.

Ondernemingsraad

N.v.t.

Evaluatie en borging

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de bijgevoegde Directierapportage t/m het 3^e kwartaal 2019. Tevens is de concept-brief aan Waterschap Limburg toegevoegd.

De directeur,

ing. E.M. Pelzer MMO

De voorzitter,

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur d.d. 18-12-2019

De directeur,

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck

Bijlage: Pfas

Bijlage: Dashboard Directierapportage 3^e kwartaal 2019

Bijlage 1: PFAS

PFAS is de afkorting van een groep van meer dan 6.000 antropogene gefluoreerde chemische stoffen en staat voor Poly- en PerFluorAlkyl Stoffen. Ze werken brandvertragend, stoten water- en vuil af en worden al decennia in allerlei producten gebruikt waaronder verf, blusschuim, pannen en cosmetica. Via diverse producten en lozingsroutes worden deze stoffen inmiddels op meerdere plekken in het milieu aangetroffen, o.a. in de bodem (land en water). Uit diverse onderzoeken is gebleken dat PFAS stoffen persistent, mobiel en schadelijk zijn voor de gezondheid van mensen en dieren. Daarom zijn een aantal PFAS stoffen verboden en opgenomen in de lijst met zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), met als doel deze stoffen uit de leefomgeving te weren. In Nederland staan momenteel vooral perfluorooctaansulfonzuur (PFOS), perfluorooctaanzuur (PFOA) en GenX in de belangstelling. Het RIVM heeft sinds kort voor PFAS in grond nieuwe, scherpere regels opgesteld. Zo mag er vanaf 1 oktober 2019 in heel Nederland geen grond meer zonder een PFAS-rapportage worden verplaatst. Voor afvalwater en zuiverings-slib zijn er nog geen specifieke regels, normen of handelingskader.

Risico PFAS voor bedrijfsvoering WBL

De verwerker van o.a. zandvangerzand van WBL (Attero als onderaannemer van L'Ortye) neemt vanaf 23 september 2019 geen met PFAS verontreinigd zand meer aan van WBL. Dit geldt voor zand van de locaties Landgraaf, Maastricht, Roermond en Venlo. Het zand is daarom stapsgewijs afgevoerd naar alternatieve verwerkingslocaties bij Afvalzorg Nederland in Brunssum en Brabant. Hiermee is het grootste risico voor WBL voorkomen, namelijk dat door verstoppingen het zuiveringsproces op de zuiveringen in gevaar komt, óf het functioneren van de gemeentelijke stelsels. Het is niet duidelijk hoe lang WBL gebruik kan maken van deze alternatieve verwerkingsmogelijkheden. Naast zand kunnen meerdere reststromen een mogelijk risico vormen t.g.v. PFAS- regelgeving. Hieronder volgt een overzicht daarvan. WBL is voor deze stoffen nog niet geconfronteerd met extra kosten of opgelegde sancties i.r.t. afzet van deze stoffen.

- **Water (effluent):** naar verwachting komen PFAS via diverse huishoudelijke producten in stedelijk afvalwater terecht. Er zijn momenteel echter geen meetwaarden over PFAS in influent beschikbaar. PFAS-stoffen zijn (net als alle andere nieuwe stoffen) ook nog niet genormeerd voor effluentlozingen. Momenteel wordt voor veel nieuwe stoffen-onderzoek verricht naar de aanwezigheid en het effect van deze stoffen.
- **Slib:** slib van WBL wordt (net als bij sommige andere waterschappen) allemaal verbrand. Bij de verbranding van gedroogd slib in de cementindustrie worden PFAS stoffen door de hoge temperaturen zeer waarschijnlijk mee verbrand. Bij mono- of co-verbranding van ontwaterd slib is het op dit moment onduidelijk of PFAS stoffen ook mee verbranden. Hierover lopen onderzoeken. Het is nog onduidelijk wat de gevolgen gaan zijn als blijkt dat de verbrandingstemperatuur te laag is. Risico's kunnen hier potentieel hoog zijn.
- **Grondverzet:** WBL heeft regelmatig te maken met grondverzet, voornamelijk bij projecten. Concreet voorbeeld is de grondophoping t.g.v. de nieuwe Nereda installatie in Weert. Het is onduidelijk wat de PFAS concentratie van deze grond is. De afvoer van grond kan hierdoor stagneren. Verder is PFAS een serieus probleem bij de uitvoering van projecten 66010 Panheel en 68010 Stein. Hier volgt team Projecten de ontwikkelingen nauwgezet vanuit risico-sturing. Er is veel grondverzet nodig en dat gaat spelen in Q2 2020.
- **Roostergoed:** het roostergoed van WBL wordt via een afvalverwerker afgevoerd en verbrand in huisvuil-verbrandingsinstallaties. Van roostergoed is momenteel niet bekend of zich hier PFAS stoffen in bevinden. Het is ook niet bekend of de verbrandingstemperaturen hoog genoeg zijn voor de verbranding van PFAS.
- **Grondstoffen:** het streven naar circulariteit is één van de strategische doelen van WBL. Onderdeel hiervan is het terugwinnen van grondstoffen uit afvalwater en slib. Hierbij valt te denken aan fosfor (als struviet of vivianiet), Kaamera, cellulose, vetzuren, bioplastics, etc. Ook deze stoffen kunnen vervuild zijn met microverontreinigingen zoals PFAS. Dit is echter nog niet aangetoond en wordt onderzocht. Momenteel worden binnen WBL (naast zand) echter nog geen andere grondstoffen op grote schaal teruggewonnen, dus het acute probleem is vooralsnog beperkt.

Financiële consequenties

De financiële consequenties t/m het 3^e kwartaal 2019 zijn beperkt. Er zullen wel meerkosten volgen vanaf het 4^e kwartaal 2019 voor de verwerking van zandvangerzand. De eventuele financiële consequenties voor wat betreft de overige elementen worden in kaart gebracht en zullen indien materieel worden gerapporteerd aan het Bestuur.

Conclusie

Voor PFAS en grond/zand is op dit moment een tijdelijk handelingskader van kracht en volgen naar verwachting in december 2019 definitieve normen die duidelijkheid zullen scheppen. Voor PFAS in water zal (volgens WL) medio 2020 pas duidelijkheid volgen qua normering. Tot die tijd geldt een stand-still beginsel en zullen PFAS houdende lozingen benaderd worden vanuit de Algemene Beoordelingsmethodiek, waarbij PFAS geldt als een Zeer Zorgwekkende Stof (ZZS). Hoe zich dit gaat ontwikkelen, en welke impact dit gaat hebben op de bedrijfsvoering van WBL, is dus nog niet te zeggen. Het eventueel verwijderen van PFAS stoffen uit de diverse stromen van WBL zal technologisch gezien echter zeer uitdagend (zo niet onmogelijk) zijn. PFAS stoffen zijn immers juist gemaakt om nergens aan te hechten en ze zijn niet of nauwelijks biologisch afbreekbaar.

Advies

- Afwachten wat RIVM op 1-12-2019 aanstaande zegt over de normen voor PFAS in grond. Na uitkomst op 1-12-19 direct intern integraal schakelen wat te doen.
- Zandvangerzand voorlopig ondergebracht laten bij Afvalzorg Brunssum (indien nodig tot aan 28-2-2020).
- RKG-zand zover en zolang als mogelijk en financieel verstandiger is onderbrengen bij Afvalzorg Brunssum tot aan 30-6-2020.

BIJLAGE: Dashboard Directierapportage 3^e kwartaal 2019

Directierapportage 2019 - t/m SEPTEMBER	Begroot oorspronk jaar 2019	Begroot actueel jaar 2019	Prognose jaar 2019	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Realisatie in Q1	Realisatie in Q2	Realisatie in Q3	Toelichting
Schoon en ecologisch gezond water										
Zuiveren: afnameverplichting										
- Voortgang afspraken redeneerlijn afnameverplichting										Na bestuurlijke en ambtelijke afstemming en overeenstemming zal deze prestatie parameter worden uitgewerkt en worden opgenomen in de Directierapportage.
Schoon en ecologisch gezond water										
Zuiveren: werking rwzi's getoetst aan norm										
- aantal rwzi's die voldoen aan norm Fosfaat-verwijdering	17	17		17	17					
- aantal rwzi's die voldoen aan norm Stikstof-verwijdering	17	17		14	17					Zie specificatie zuiveringsprestaties
- aantal rwzi's die voldoen aan norm CZV (Chemisch Zuurstof Verbruik)	17	17		17	17					
- aantal rwzi's die voldoen aan norm BZV (Biochemisch Zuurstof Verbruik)	17	17		15	17					Zie specificatie zuiveringsprestaties
- aantal rwzi's die voldoen aan norm OB (Onopgeloste Bestanddelen)	17	17		16	17					Zie specificatie zuiveringsprestaties
- door bevoegd gezag vastgestelde overtreding CZV, BZV, OB				0	0					
- aantal rwzi's die voldoen aan KRW normen	17	17		17	17					
Zuiveren: rendementen										
- Fosfaat-verwijdering (alleen ter registratie)	> 75%	> 75%	> 75%	81,3%	> 75%					
- Stikstof-verwijdering (alleen ter registratie)	> 75%	> 75%	> 75%	75,5%	> 75%					
Vergroten duurzaamheid										
Duurzaam: energieneutraal										
- duurzaam energie terugwinnen (40% van behoefte in 2020)	30,4%	35,0%	39,7%	28,9%	30,4%					
- energie-efficiënter/-zuiniger werken tov 2008 (doel: 24% in 2020)	22,3%	22,3%	21,8%	20,8%	22,3%					De realisatiewaarde 20,8% is de realisatie n.a.v. MJA rapportage over 2018. De geprognosticeerde waarde over 2019 bedraagt 21,8%. De jaarlijkse realisatie wordt begin 2020 bekend conform MJA3 systematiek.
- 100% energieneutraal in 2025										Plan van aanpak wordt uitgewerkt en in Q4 2019 naar het Bestuur gebracht. Na besluitvorming wordt de indicator smart gemaakt en opgenomen in het dashboard.
- duurzame inkoop WBL-breed	100%	100%	100%	100%	100%					
Duurzaam: hergebruik grondstoffen										
- hoeveelheid ontwaterd slib (ton)	99.054	99.054	97.738	74.597	74.290					
- OEE (Overall Equipment Effectiveness) Slibdroger	72%	72%	61%	62%	72%					Het bestuur wordt maandelijks middels separate mededelingen geïnformeerd over de slibproblematiek.
- ontwaterd slib verwerkt in droger: percentage	69%	69%	57%	58%	69%					
- afzet van ontwaterd slib: percentage	31%	31%	43%	42%	31%					

Directierapportage 2019 - t/m SEPTEMBER	Begroot oorspronk jaar 2019	Begroot actueel jaar 2019	Prognose jaar 2019	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Realisatie in Q1	Realisatie in Q2	Realisatie in Q3	Toelichting
Vergroten maatschappelijke waarde										
Maatschappelijke waarde: samenwerking										
- onderhoud IBA's ; aantal gemeenten	23	23	23	23	23					
- beheer/onderhoud gemalen ; aantal gemeenten	11	11	11	11	11					
- meten, monitoren, rekenen ; aantal gemeenten	19	19	19	19	19					
- opstellen BasisRioleringsPlan; aantal gemeenten	2	2	2	2	2					
Maatschappelijke waarde: netto kosten WBL										
EXPLOITATIE-KOSTEN (bedragen x € 1.000)										
Totaal kapitaallasten	€ 26.340	€ 26.181	€ -	€ 18.039	€ 18.050					
Totaal personeelslasten	€ 15.730	€ 18.551	€ -	€ 12.689	€ 13.851					
Totaal goederen en diensten van derden	€ 31.911	€ 30.089	€ -	€ 25.334	€ 22.563					Tot en met september bedragen de additionele kosten als gevolg van de slijbproblematiek € 3 mln. bestaande uit met name niet geraamde kosten voor de tijdelijke opslag van slijb in duwbakken. Mede gelet op de omvang van de (dreigend) groeiende financiële consequenties ligt dit dossier op directieniveau en is het gekwalificeerd als een 'bedrijfs calamiteit'. Vanaf september wordt er maandelijks een 'slijb'rapportage aan het Algemeen Bestuur gestuurd.
Totaal bijdragen aan derden	€ 69	€ 379	€ -	€ 464	€ 343					
Onvoorzien	€ 292	€ 292	€ -	€ -	€ -					
Totaal LASTEN	€ 74.493	€ 75.491	€ -	€ 56.526	€ 54.806					
Eigen BATEN	€ -4.729	€ -5.638	€ -	€ -3.593	€ -3.847					De achterblijvende geactiveerde personeelslasten zullen niet volledig worden gerealiseerd met name als gevolg van de later dan geplande invulling van vacatures. Daar staat tegenover dat ook de directe salariskosten voor deze functionarissen niet zijn gerealiseerd en per saldo dit een beperkt exploitatie-effect heeft.
NETTO KOSTEN exploitatie WBL-totaal (x 1.000)	€ 69.764	€ 69.853	€ -	€ 52.933	€ 50.959					
- bijdrage waterschap Limburg (x 1.000)	€ 69.764	€ 69.853	€ -	€ 52.323	€ 52.323					
NETTO Resultaat WBL-totaal (x 1.000)	€ 0	€ -	€ -	€ -610	€ 1.364					De overschrijding van de netto kosten ten opzichte van de begroting wordt volledig veroorzaakt door de slijbproblematiek. Het Bestuur wordt maandelijks geïnformeerd over deze bedrijfs calamiteit, inclusief de financiële consequenties.

Directierapportage 2019 - t/m SEPTEMBER	Begroot oorspronk jaar 2019	Begroot actueel jaar 2019	Prognose jaar 2019	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Realisatie in Q1	Realisatie in Q2	Realisatie in Q3	Toelichting
INVESTERINGSUITGAVEN totaal WBL (x 1.000)	€ 49.517	€ 41.515	€ 41.515	€ 24.554	€ 28.727					De investeringsuitgaven t/m september bedragen € 24,6 mln. en zijn daarmee € 4,2 mln. lager dan gepland. Het lager dan begrote uitgavenniveau is een saldo van diverse onder- en overschrijdingen op projectniveau, waarbij onderstaand relevante afwijkingen nader worden toegelicht
Voorbereiding projecten	€ 3.347	€ 3.347	€ 3.347	€ 1.672	€ 2.008					
Uitvoering projecten regulier	€ 12.078	€ 12.078	€ 12.078	€ 4.364	€ 5.517					
Uitvoering projecten bestuursrelevant	€ 26.090	€ 26.090	€ 26.090	€ 18.518	€ 21.203					
Bestuursrelevant Transport										
Perleiding Velden-Venlo	€ 300	€ 300	€ 300	€ -	€ -					
leiding Simpelveld-Wijlre	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -					
Westel.Mijnstreek. Transpsyst.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -					
Bestuursrelevant Zuiveren										
revisie en actualisatie ATEX	€ 43	€ 43	€ 43	€ 46	€ 43					
rwzi Weert: KRW maatregelen	€ 18.038	€ 18.038	€ 18.038	€ 14.541	€ 15.720					
bijdrage WBL aan buffer gemeente Heerlen	€ 936	€ 936	€ 936	€ -	€ 936					
De factuur voor de 10e termijn van de aannemingsom (€ 1,1 mln.) is conform planning verstuurd, echter als gevolg van een kleine vertraging intern is deze factuur buiten de rapportage-periode financieel verwerkt. De uitgaven voor het project in 2019 lopen op planning.										
De Bijstellingen leiden niet tot lagere prognoses van uitgaven. De buffer is gerealiseerd door de gemeente Heerlen. De gemeente Heerlen zal de bijdrage van € 936.000 aan Waterschap Limburg (WL) factureren. WL zal op haar beurt dit bedrag aan WBL factureren. WL moet nog een aantal zaken controleren alvorens over te kunnen gaan tot facturatie. WBL heeft WL verzocht om in ieder geval dit jaar nog een verzoek tot betaling te versturen, zodat wij aan ons uitgavenbudget van 2019 kunnen voldoen.										
rwzi Panheel: voldoen aan KRW-eisen per 2021	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -					
rwzi Stein: voldoen aan KRW-eisen per 2021	€ 574	€ 574	€ 574	€ -	€ -					
Bestuursrelevant Drogen										
Droger Susteren, inbedrijfhouden	€ 822	€ 822	€ 822	€ 362	€ 746					
De lager dan geraamde uitgaven tot en met september zijn het gevolg van uitvoeringsvertragingen, o.a. als gevolg van operationele issues zoals het later dan gepland plaatsen van een belangrijke component i.v.m. de drogerstop en niet gepland onderzoek naar alternatieven voor vervanging van een biofilter met als doel kostenbesparing.										
Bestuursrelevant Huisvesting										
Onderhoud/verbouwing kantoor (incl. duurzaamheidsinvestering)	€ 23	€ 23	€ 23	€ 23	€ 23					
Vervangen kozijnen laagbouw kantoor	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -					
Verduurzaming kantoorgebouw	€ 1.726	€ 1.726	€ 1.726	€ 195	€ 211					
Bestuursrelevant Nieuwe Ontwikkelingen Zuiveren										
WBL-breed toepassen van zonne-energie	€ 3.450	€ 3.450	€ 3.450	€ 3.273	€ 3.410					
rwzi Wijlre: aanpassingen rwzi en KRW	€ 38	€ 38	€ 38	€ 32	€ 43					
clustering Heerlen-Hoensbroek incl KRW	€ 15	€ 15	€ 15	€ 2	€ 2					
Bestuursrelevant Nieuwe Ontwikkelingen Waterketen										
Superfocal	€ 126	€ 126	€ 126	€ 45	€ 68					
Superfocal subsidie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -					
Organisatie en middelen										
Organisatie: formatie										
- bezetting (vast en inhuur) - begrote formatie (vast)	155,1	210,5	210,5	205,5	210,5					
De nieuwe organisatiestructuur a.g.v. Operatie Waterkracht is ingegaan per 2019. Het betreft een impactvolle operatie waaraan de effecten op allerlei gebieden nader worden uitgewerkt en geïmplementeerd, waaronder een gedoseerde invulling van de formatie in combinatie met de afbouw van de inhuur van derden.										
Organisatie: ziekteverzuim										
- Verzuim-% totaal (t.o.v. Verbaannom)	4,0%	4,0%		2,2%	4,0%					
Middelen: treasury en inkoop										
- banksaldo t.o.v. kasgeldlimiet (x € 1 mln)	€ -17,1	€ -17,1		€ -3,3	€ -17,1					
- tijdelijke kortlopende kasgeldleningen				9x (€ 60 mln)						
- rekeningcourantsaldo met Verdygo BV (x € 1.000)	=< € 500	=< € 500	=< € 500	€ 355	=< € 500					
- bedrag aan onrechtmatig verstrekte opdrachten (x € 1.000)	< € 715	< € 715	< € 715	€ 0	< € 715					
- rechtmatige opdracht in % van de begroting	≥ 99%	≥ 99%	≥ 99%	100%	≥ 99%					

Zuiveringsprestaties september 2019 (gebaseerd op gecontroleerde gegevens t/m augustus 2019)

Rwzi	CZV	BZV	OB	P (fosfaat)			N (stikstof)			Toelichting / bijzonderheden	Prognose
				zomer	winter	jaar	zomer	winter	jaar		
Bosscherveld Gennep	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.		Door een externe oorzaak zijn er tijdens de winterperiode frequent terugkerende NO3 pieken. De RWZI reageert correct op deze pieken maar kan niet voldoende afmaken om aan de winternorm te voldoen. Onderzoek naar de bron/oorzaak is in samenwerking met WL nog lopende. De winterwaarde zal worden overschreden en het voortschrijdend jaargemiddelde staat onder druk.	Zolang de bron/oorzaak niet wordt verwijderd blijft de stikstofverwijdering rondom de norm schommelen. Omdat fenomeen alleen in de winterperiode optreedt is momenteel nader onderzoek niet mogelijk.
Heugem	100%	100%	100%								
Hoensbroek	100%	100%	100%								
Kerkrade	100%	100%	100%								
Limmel	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Meijel	100%	100%	100%								
Panheel	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Rimburg	100%	100%	100%								
Roermond	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.		Rwzi Roermond heeft sinds 01-01-2019 een aangescherpte vergunning met o.a. een norm voor N-totaal van 10 mg/l. Officieel kan hier pas na één jaar, dus per 01-01-2020, aan getoetst worden. In 2019 wordt niet meer voldaan aan de eis voor Ntot van 10 mg/l als voortschrijdend jaargemiddelde.	Om de nieuwe N-norm te realiseren wordt een technologisch onderzoek uitgevoerd (C-bron dosering). Het doseren van de C-bron levert tot op heden nog niet de volledige oplossing om te kunnen voldoen aan de nieuwe norm. Omdat de resultaten achterblijven en er geen verbetering wordt verwacht is team Noord verzocht mogelijk aanvullende acties uit te zetten t.b.v. de betreffende dosering. De situatie is ook in de KRW-voortgangsrapportage gemeld. Sector S&I is in de lead om aan te geven hoe e.e.a. verder moet worden aangepakt.
Simpelveld	100%	100%	81%							De overschrijding van de P-zomernorm is het gevolg van een verhoging van de niet chemisch of biologisch verwijderbare P-fractie. De hoge P-fractie is veroorzaakt door diverse keren een verhoogd OB-gehalte in het effluent. De norm voor OB is overschreden. De procesverstoringen zijn het gevolg van niet correct functionerende zandfilters. Deze verstoringen hebben zich meermaals voorgedaan. Op basis hiervan is een onderzoek gestart naar de achterliggende oorzaak. Hierbij is gebleken dat vervuilde en dus niet goed functionerende zandfilters de oorzaak zijn.	Op basis van de onderzoeksresultaten en doorgevoerde bijstellingen zijn de verstoringen aan de zandfilters onder controle. De zomernorm zal als gevolg van de verhoging van het niet chemisch of biologisch verwijderbare P-deel zeer waarschijnlijk niet worden gerealiseerd.
Stein	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Susteren	97%	97%	91%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Venlo	100%	99%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.		Het voortschrijdende jaargemiddelde voor stikstof is boven norm gestegen als gevolg van geplande werkzaamheden waardoor een één straat bedrijf noodzakelijk was. De werkzaamheden zijn in de voorbereiding met RWS afgestemd. Hierbij heeft RWS aangegeven dat een tijdelijke overschrijding van de norm a.g.v. het één straat bedrijf was toegestaan. Na de uitvoering van het werk heeft RWS de tijdelijke veruiming echter opnieuw ter discussie gesteld. Vanwege de onduidelijk omtrent deze situatie wordt de voor als nog uitgegaan van een overschrijding. Planning en Techniek is in overleg met het bevoegd gezag (RWS) over de ontstane situatie en de maximale capaciteit van de zuivering versus de (reguliere) normen. Eind juli heeft het proces opnieuw met een stevige procesverstoring te kampen gehad als gevolg van een lozing van voelbare kunststof (Calamiteit bij Bela). Als gevolg van deze situatie heeft de RWZI, ondanks correct functioneren van het zuiveringsproces, enkele dagen een slechtere kwaliteit effluent gelooft. De impact van van deze verstoring op het voortschrijdende jaargemiddelde wordt nader bepaald.	Het voortschrijdende jaargemiddelde voor stikstof zal rondom norm blijven schommelen. Procesverstoringen en/of externe invloeden hebben een sterke impact op het proces.
Venray	100%	100%	100%								
Weert	96%	89%	96%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.		Er is sprake geweest van slibuitspoeling tijdens RWA. Reden is een explosieve toename van de slibvolume index (slecht bezinkbaar slib). De hoge slibvolume index gecombineerd met het te hoge drogestofgehalte in de AT's. Bij constatering van de verhoogde slibvolume index zijn alle benodigde acties geïnitieerd (monsteranalyse en plaatsen doseerinstallatie). Door een technisch probleem met doseerinstallatie is er niet direct optimaal gedoseerd. Dit ten gevolge is de slibvolume index niet voldoende snel gedaald. Eind augustus heeft een slibuitspoeling plaatsgevonden o.b.v. acute werkzaamheden aan de voorbezinktank. Op basis van de op dat moment geacht noodzaak van snel handelen zijn er inschattingstouten gemaakt. Deze hebben enige dagen later tot de uitspoeling van slib geleid.	De bestrijding van het slecht bezinkbaar slib zorgt voor een daling van de slibvolume index. Hierdoor neemt de kans op verdere uitspoelingen als gevolg van slecht bezinkbaar slib verder af. Om inschattingfouten tijdens werkzaamheden in de toekomst te voorkomen wordt een onderzoek gestart naar de actuele werkafspraken en procedures. In de komende periode vindt de overgang van de oude installatie naar de nieuwe Nereda installatie plaats.
Wijre	100%	75%	92%							Voor N zijn de winternorm en het voortschrijdend jaargemiddelde reeds overschreden. Waarschijnlijk wordt ook de zomernorm overschreden. De oorzaak ligt extern, bij een lozer. Met bevoegd gezag is intensief contact om te zorgen dat de oorzaak wordt weggenomen. Handhaving WL en RUD zijn hierbij betrokken. Tevens heeft de RWZI te kampen gehad met OB-overschrijdingen als gevolg van een plotselinge verhoging van de slibvolume index. Dit als gevolg van een (voor WBL) tot op heden onbekende bacterie. Er worden in overleg met specialisten aanvullende chemicaliën gedoseerd om deze bacterie te bestrijden. Voor P was in april het gehalte in het effluent tijdelijk verhoogd, vanwege een proef t.b.v. het verbeteren van de N-verwijdering. Dit kon eenvoudig in de daaropvolgende maanden gecompenseerd worden. Echter, door slibuitspoelingen in mei is het moeilijk geworden om nog aan de zomernorm voor P te gaan voldoen. Eind augustus heeft er overschrijding van CZV/BZV plaatsgevonden als gevolg van een overdosering van C-bron gerelateerd aan een N-piek.	Het wegnemen van de externe oorzaak zal naar verwachting nog enige tijd in beslag nemen. Het is mogelijk dat ook de zomer-norm voor stikstof niet kan worden gerealiseerd. Afhankelijk van de snelheid waarmee de onbekende bacterie kan worden bestreden zal de slibvolume index dalen en kunnen overschrijdingen van OB/CZV/BZV in het effluent worden voorkomen. Zonder bijkomende slibuitspoelingen zal het gemiddelde voor P-totaal de komende maanden dalen, maar compensatie is mogelijk onvoldoende. De kans is aanwezig dat de zomernorm P overschreden gaat worden.

Afkortingen:

CZV : Chemisch Zuurstof Verbruik
 BZV : Biochemisch Zuurstof Verbruik
 OB : Onopgeloste Bestanddelen

RUD: Regionale Uitvoeringsdienst

Gestelde normen CZV, BZV, OB :

geen overtredingen, voldoen aan norm
 gemelde overschrijding aan bevoegd gezag
 gestelde overtreding door bevoegd gezag

Het percentage betreft controlemetingen tijdens monsternamen die voldoen aan de norm.

Gestelde normen P (fosfaat) en N (stikstof)

Voor alle rwzi's zijn voortschrijdende jaargemiddelden gesteld. Voor een aantal rwzi's ook zomer- en winternormen.

rwzi voldoet aan het voortschrijdende jaargemiddelde resp. gestelde seizoensnorm
 rwzi voldoet niet aan norm, maar zal wel het voortschrijdende jaargemiddelde halen
 rwzi voldoet niet aan norm en zal ook het voortschrijdende jaargemiddelde niet halen

Voortgangsrapportage KRW Q3 - 2019

RWZI	Limburgs effluentbeleid	Uitvoering maatregelen			
	Uiterste datum gereed (originele datum)	Korte beschrijving maatregelen	Status: 1. In MIP opgenomen 2. In voorbereiding 3. In uitvoering 4. Gereed	Verwachte datum gereed	Afwijking t.o.v. datum gereed (tussentijds en aan het eind)
Panheel	01-01-2021	Aanpassing biologie	2		
Stein	01-01-2021	Aanpassing biologie	2		zie toelichting
Susteren	01-01-2021	(Extra) chemische defosfatering	1		
Heugern	01-01-2021 (22-12-2021)	Chem. defosfatering + fijnregeling	3		
Wijre	01-01-2021	Aditionele nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verw ijdering)	2		
Wijre	01-01-2021	Aanpassing biologie (indien aansluiting Simpelveld)	2		
Hoensbroek	01-01-2021	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verw ijdering)	2	01-04-2022	zie toelichting
Meijel	01-01-2021	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verw ijdering)	2		
Gennep	01-01-2021	Div. optimalisaties (biologie, nabezinking)	1		
Roermond	01-01-2022	Deelstroombehandeling (t.b.v. N-verw ijdering)	1		
Venlo	01-01-2022	Deelstroombehandeling (t.b.v. N-verw ijdering)	1		
Susteren	01-01-2024	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verw ijdering)	2		
Venray	01-01-2027	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N-verw ijdering)	2		

RIJKSLOZERS

Weert	01-10-2019 (01-01-2019)	Aanpassing biologie	3		
-------	-------------------------	---------------------	---	--	--

GEREED (KRW maatregel)

Kerkrade	01-12-2013	Chemische defosfatering	4	Gereed	
Heerlen	01-09-2015	Aansluiting op Hoensbroek	4	Gereed	
Gennep	01-01-2016	Chem. defosfatering + fijnregeling	4	Gereed	
Meijel	01-01-2016	Chem. defosfatering + fijnregeling	4	Gereed	
Venray	01-01-2016	C-dosering + fijnregeling	4	Gereed	
Hoensbroek	01-01-2016	Chem. defosfatering + fijnregeling	4	Gereed	
Simpelveld	31-12-2016 (1-3/1-9-2016)	Aanpassing biologie	4	Gereed	
Wijre	01-06-2017 (01-01-2017)	Nageschakelde filtratie	4	Gereed	
Roermond	01-01-2019	Koolstofbrondosering	4	Gereed	
Roermond	01-01-2019	Onderzoek bronmaatregel industrie i.r.t. noodzaak aanpassing biologie	4	Gereed	
Limme	01-01-2027	Voldoet	4	Gereed	

Opmerking: RWZI's Bosscherveld en Rimborg voldoen reeds aan de normen.

RWZI	Toelichting
Stein	Het project om de RWZI Stein op 1-1-2021 te kunnen laten voldoen aan de KRW-eisen gaat momenteel van start. De datum 1-1-2021 is kritisch. De risico's zitten voornamelijk in de aankoop van de benodigde gronden van de gemeente Stein om de nieuw e installatie op te kunnen bouwen en het daarbij benodigde vergunningstraject i.v.m. een bestemmingsplan wijziging. Oplossing zou mogelijk kunnen zijn inzet van bestuurders om de doorloop te verkorten. Het projectteam zelf is aan het kijken of het mogelijk is gronden van de naastgelegen zuivering van DSM te verwerven.
Hoensbroek	<p>In het afstromingsgebied van de rwzi Hoensbroek zijn de voorbije jaren diverse maatregelen genomen zoals de ontzuivering van de Caumerbeek, aansluiting van rwzi Heerlen op Hoensbroek, vergroting van de regenwaterbuffercapaciteit en div. zuiveringstechnische maatregelen. Een onderzoek naar de mogelijkheden qua kw aliteitsverbetering met de bestaande zuivering laat zien dat de normen voor 2021 al redelijk benaderd worden. Eind 2017 heeft een bespreking tussen WL en WBL plaatsgevonden om de impact van al deze maatregelen op de kw aliteit van de Geleenbeek in 2018 en 2019 samen met WL te gaan monitoren en vervolgens vast te stellen of de gestelde maatregelen voor 2021 nog actueel en doelmatig zijn. De voorbereiding van de maatregelen (nageschakelde filtratie) gaat parallel hieraan gewen door.</p> <p>Inzake doelmatigheid van de KRW-maatregelen voor 2021 (zandfiltratie voor beperkte kw aliteitsverbetering) loopt in de periode maart – mei een traject met WL, WBL en RHDV omtrent integrale planvorming a.d.h.v. case Hoensbroek ('systeemsprong'). Het aspect monitoring in de Geleenbeek komt hierbij ook aan bod.</p> <p>De planning om de KRW maatregelen op 1-1-2021 te realiseren is onhaalbaar. De actuele planning komt uit op Q1 2022. Redenen hiervoor liggen in vertraging gedurende het adviestraject (voorafgaand aan het project) en het naar verwachting langdurige vergunningstraject (algehele revisievergunning + wijziging bestemmingsplan ivm geldende geluidsoverlast).</p> <p>Huidige planning komt uit op technische oplevering in Q1 van 2022.</p> <p>1. Vergunningstraject (momenteel 15 maanden): Vergunningstraject en wijziging bestemmingsplan versnellen (alle 2 acties zijn nodig voor behalen van tijd inst). Dit zijn 2 parallelle trajecten:</p> <p>i. Als input voor de revisievergunning/veranderingsvergunning eist het RUD een DO-waardig ontwerp. Hier kan elke gemeente anders mee omgaan. Op bestuurlijk niveau kan bewerkstelligd worden dat er genoeg van wordt genomen met een VO en hiermee de vergunningstraject wordt aangezet, onder de voorwaarde dat het DO later wordt aangereikt. Dit zou betekenen dat het traject voor de revisievergunning voor een deel parallel kan lopen met het ontwerp: winst 2 maanden, onder voorwaarde dat bij punt ii. ook 2 maanden tijd inst kan worden bereikt.</p> <p>ii. Als traject van revisievergunning ingekort kan worden door bovenstaande, komt de wijziging van het bestemmingsplan op het kritische pad. Hier kan bestuurlijk al op ingespeeld worden bij de wethouder van Ruimtelijke Ordening van gemeente Heerlen. Met hem kunnen gesprekken gevoerd worden of hij hierin mee gaat, en wat dit betekent voor de doorlooptijd en haalbaarheid van deze wijziging.</p> <p>iii. De totale tijd inst die behaald kan worden door bovenstaande 2 acties, is afhankelijk van de doorlooptijd van de bestemmingsplan wijziging. Aanname is dat doorlooptijd van bestemmingsplan wijziging 1 jaar duurt.</p> <p>2. Ontw erpfasen: Parallel aan vergunningstraject loopt ontwerpfasen. Pas als de doorlooptijd van het vergunningstraject 1) ingekort kan worden met meer dan 2 maanden, hebben optimalisaties in ontwerptraject effect. De optimalisaties die hier mogelijk zijn, zijn als volgt:</p> <p>i. In week 18 is besloten dat de Verdygo moduleontwikkeling van de zandfilters buiten het project wordt opgestart, zodat er de doorlooptijd voor het VO/DO kan worden ingekort van 9 naar 6 maanden. Winst: 3 maanden</p> <p>ii. Door de interne projectorganisatie full-time op het project te zetten (40 uur per week), kan de doorlooptijd van de ontwerpfasen (VO/DO/DO) gehalveerd worden. Dit traject kan dan van 10 maanden terug naar 5 (los van andere bovengenoemde maatregelen). Echter parallel hieraan loopt het vergunningstraject, in welke geschiedt wordt op 1 jaar. Deze wordt dan leidend, waardoor opschalen in de organisatie geen zin heeft. Hiermee vervalt punt i) en wordt de winst 5 maanden</p> <p>2. Parallel traject kan ingezet worden om gedurende de initiatiefase de aanbesteding voor te bereiden. Hiervoor is extra capaciteit nodig vanaf juni 2019, namelijk de capaciteit die in het projectvoorstel geraamd is voor de aanbestedingsfase. Winst: 2 maanden</p> <p>3. Uitvoeringstraject kan sneller worden uitgevoerd indien hier meer capaciteit op ingezet wordt. Door dubbele aannemerscapaciteit kan uitvoering in orden teruggebracht van 10 naar 5 maanden. Winst: 5 maanden</p> <p>4. Uitgangspunt van deze planning is</p> <p>i. eind mei gestart kan worden met de initiatiefase. Hiervoor is vereisd dat organisatie de gevraagde projectcapaciteit (resources zoals opgegeven in projectbrief) eind mei ter beschikking heeft gesteld aan dit project.</p> <p>ii. Er vindt slechts een pilot plaats voor een 0,7m² zandfilter. Geen pilot met een op ware grootte gebouwde zandfiltertank van 50 m².</p> <p>2. Totaal te behalen winst, los van het vergunningstraject/ontw erpfasen = 2 + 5 = 7 maanden. Dit komt neer op een oplevering in Q2 2021</p>

Onderwerp: Directierapportage 3^e kwartaal 2019

Geacht Bestuur,

Inleiding

Op 18 december is de Directierapportage 3^e kwartaal 2019 besproken en vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Waterschapsbedrijf Limburg. Hierbij sturen we u ter informatie deze Directierapportage zoals die behandeld is in het Algemeen Bestuur. De in het Algemeen Bestuur behandelde Directierapportage is toegankelijk via de internetsite www.wbl.nl (zie 'over ons/ bestuur/ vergaderstukken').

Toelichting

Zuiveringsprestaties

De zuiveringsprestaties van 14 zuiveringsinstallaties voldoen aan de gestelde lozingsnormen. Dit is zonder het zuiveringsresultaat van locatie Roermond, aangezien de nieuwe normering die sinds 01-01-2019 voor Roermond geldt pas in 2020 officieel kan worden getoetst.

Bij twee zuiveringsinstallaties zijn de normen van stikstof overschreden in het 1^e en of 2^e kwartaal en werken door in het 3^e kwartaal. Ten opzichte van de vorige directierapportage is het verwachte jaargemiddelde van stikstofverwijdering verslechterd voor de zuiveringsinstallatie Venlo, mede als gevolg van een externe oorzaak. Daarentegen is afgezet tegen het vorige kwartaal de zomerwaarde van fosfaatverwijdering bij de zuiveringsinstallaties Hoensbroek en Wijlre en stikstofverwijdering bij zuiveringsinstallatie Venray verbeterd.

Exploitatiebegroting

Het exploitatieresultaat wordt beïnvloed door de 'slibproblematiek'. Het Algemeen Bestuur wordt via periodieke voortgangsrapportages hiervan op de hoogte gesteld.

Bij de toelichting op de realisatie van de gerealiseerde exploitatiebegroting wordt onderscheid gemaakt tussen de reguliere bedrijfsvoering en de extra kosten als gevolg van de slibproblematiek (team slibverwerking).

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Realisatie t/m september	Prognose t/m september	Vershil
WBL (exclusief externe opslag en verwerking van slib)	47.810	48.924	-1.114
Slib (externe opslag en verwerking)	5.123	2.035	3.088
WBL Totaal	52.933	50.959	1.974

De reguliere bedrijfsvoering presteert beter dan begroot. Hierdoor kan een deel van de extra kosten voor de slibverwerking worden opgevangen in de begroting.

WBL totaal resulteert in een negatief exploitatieresultaat van € 2,0 mln., overeenkomend met 3,9 % ten opzichte van de begrote netto kosten tot en met het 3^e kwartaal.

Investeringsprogramma

Tot en met het 3^e kwartaal was een investeringsuitgaveniveau begroot van €28,7 mln. Het gerealiseerde investeringsuitgaveniveau bedraagt € 24,6 mln., het hoogst gerealiseerde uitgavenniveau gedurende de eerste drie kwartalen van een jaar in de laatste 10 jaar.

De geraamde investeringsuitgaven tot en met september zijn voor een deel niet volledig behaald vanwege vertraagde facturering/betalingen. Een ander deel is het gevolg van vertraging in de uitvoering van een aantal projecten die doorschuiven naar het 4^e kwartaal 2019 of 2020.

Rechtmatige inkoop

Alle inkoop in het 3^e kwartaal zijn als rechtmatig beoordeeld.

Personeel

De landelijk Verbaannorm voor het ziekteverzuim bedraagt voor WBL 4,0%. Het ziekteverzuim tot en met het 3^e kwartaal 2019 bedraagt 2,2%.

Er heeft zich een bedrijfsongeval voorgedaan met blijvende invaliditeit tot gevolg. Het bestuur is hierover geïnformeerd. De van toepassing zijnde veiligheidsprocedures zijn beoordeeld en behoeven geen bijstelling. Het resultaat van het onderzoek door de arbeidsinspectie is nog niet afgerond.

Zie verder de navolgende samenvattende tabel.

Samenvatting	Realisatie	Begroot	Afwijking
Netto kosten (x € 1,0 mln.)	52,93	50,96	4%
Investeringsuitgaven (x € 1,0 mln.)	24,55	28,73	-15%
Aantal rwzi's die voldoen aan norm Fosfaat-verwijdering	17	17	0
Aantal rwzi's die voldoen aan norm Stikstof-verwijdering	14	17	-3
Aantal rwzi's die voldoen aan norm CZV (Chemisch Zuurstof Verbruik)	17	17	0
Aantal rwzi's die voldoen aan norm BZV (Biochemisch Zuurstof Verbruik)	15	17	-2
Aantal rwzi's die voldoen aan norm OB (Onopgeloste Bestanddelen)	16	17	-1
Aantal door bevoegd gezag vastgestelde overtredingen	0	0	0%
Rwzi's die tijdig zijn aangepast en voldoen aan KRW normen	100%	100%	0%
Rechtmatige inkoop	100%	100%	0%
Ernstige ongevallen (arbeidsinspectie)	1	0	1
Ziekteverzuim	2,2%	4,0%	-1,8%

In de als bijlage bijgevoegde Directierapportage (dashboard) zijn alle indicatoren opgenomen en waar nodig verder toegelicht.

Beoogd effect in relatie tot strategische doelen en toekomstvisie 2030

N.v.t.

Risico's

Conform de wettelijke kaders heeft WBL een risicomanagementbeleid, een risicomatrix met risicogebeurtenissen waarvan het financiële restrisico op de balans als een reserve wordt aangehouden (weerstandsvormogen). De actuele hoogte van deze reserve bedraagt €1.525.135.

Conform het besluit van het AB 18-09-2019 Kadernota Risicomanagement zal ieder kwartaal een actualisatie van de opgenomen risico's in de risicomatrix expliciet worden behandeld als onderdeel van de Directierapportage.

De in 2018 opgetreden risicogebeurtenis, zijnde het stagneren van de afzet van reststoffen, heeft zich in het 1^e, 2^e en 3^e kwartaal van 2019 voortgezet. De markt voor de afzet van slib is nog steeds overspannen. Er is meer aanbod van ontwaterd slib dan verwerkingscapaciteit en dat is een landelijke probleem. Het Bestuur wordt middels separate mededelingen geïnformeerd over de stand van zaken.

In het 3^e kwartaal hebben zich twee nieuwe risicogebeurtenissen voorgedaan die deel uitmaken van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde risicomatrix:

- Als gevolg van niet nagekomen afspraken door een leverancier met als resultaat ongedekte gevolgschade door lagere ontwateringsresultaten in Hoensbroek en daaraan gekoppelde neveneffecten is een juridisch traject opgestart.
- Als gevolg van de problematiek met betrekking tot Pfas en de daarop aangescherpte regelgeving in Limburg worden afvalstoffen van het reinigen tegen een hoger tarief afgevoerd naar Noord Brabant. In bijlage 1 is de Pfas problematiek nader toegelicht.

Gegeven de ervaring afgelopen periode en de financiële impact van de opgetreden risicogebeurtenis het stagneren van de afzet van reststoffen is geconcludeerd dat de toegekende risicoscore in de risicomatrix niet meer passend is. In de eerste bestuurscyclus van 2020 zal een volledige actualisatie van de risicomatrix en de hoogte van het aan te houden weerstandsvermogen worden voorbereid en voorgelegd aan het bestuur.

Financiële consequenties

In lijn met de vorige Directierapportage verloopt de reguliere exploitatierekening, met uitzondering van de extra kosten gerelateerd aan de slibproblematiek, conform begroting.

Tot en met september bedragen de extra kosten als gevolg van de slibproblematiek € 3 mln. In de tussentijdse voortgangsrapportage is uitvoerig ingegaan op de slibproblematiek.

De achterblijvende geactiveerde personeelslasten² (baten) zullen niet volledig worden gerealiseerd met name als gevolg van de later dan geplande invulling van vacatures. Daar staat tegenover dat ook de directe salariskosten voor deze functionarissen niet zijn gerealiseerd en per saldo dit een beperkt exploitatie-effect heeft.

Begrotingswijzigingen

Het Dagelijks Bestuur heeft ingestemd met onderstaande begrotingswijzigingen:

- Wijziging uitgavenpatroon CORE Onderzoek.
In het door het Dagelijks Bestuur 20-03-2019 goedgekeurde voorstel was sprake van € 200.000 aan kosten in 2019 en € 200.000 in 2020. Voortschrijdend inzicht laat zien dat de kosten in 2019 € 300.000 bedragen en € 100.000 in 2020.
- Wijziging uitgavenpatroon Proef Poederkooldosering Nereda Simpelveld.
In het door de Dagelijks Bestuur 05-12-2018 goedgekeurde voorstel was sprake van € 200.000 aan kosten in 2019 en € 200.000 in 2020. Voorwaarde voor de start van het project is een bijdrage van het STOWA. De bevestiging van deze bijdrage is nog niet ontvangen en wordt verwacht in het 4^e kwartaal. Als gevolg hiervan worden in 2019 geen kosten gerealiseerd en schuift het project door naar 2020 en 2021.

Begrotingswijziging	Budgethouder	2019	2020	2021	Totaal
CORE Onderzoek	Bestuur (2% budget innovatie)	€ -100.000	€ 100.000		€ -
	Sector Strategie en Innovatie	€ 100.000	€ -100.000		€ -
	Totaal	€ -	€ -		€ -
Proef Poederkooldosering	Bestuur (2% budget innovatie)	€ 200.000		€ -200.000	€ -
	Sector Operatie en Onderhoud	€ -200.000		€ 200.000	€ -
	Totaal	€ -		€ -	€ -
	Bestuur (2% budget innovatie)	€ 100.000	€ 100.000	€ -200.000	€ -
	Sector Operatie en Onderhoud	€ -200.000	€ -	€ 200.000	€ -

² De bestede uren door engineers en projectleiders op investerings(bouw)projecten worden financieel gemaakt, toegerekend aan de investeringsuitgaven van het betreffende project en als een baat gepresenteerd in de exploitatie onder geactiveerde personeelslasten.

Investeringsrealisatie t/m september 2019

De investeringsuitgaven t/m september bedragen € 24,6 mln. en zijn daarmee € 4,2 mln. lager dan gepland. Het lager dan begrote uitgavenniveau is een saldo van diverse onder- en overschrijdingen op projectniveau, waarbij onderstaand de relevante afwijkingen nader worden toegelicht:

- Bestuursrelevante projecten met in totaal € 2,7 mln. lagere investeringsuitgaven dan gepland, met name:
 - Project 46022U KRW Weert: (€ 1,2 mln. lagere uitgaven)
De factuur voor de 10^e termijn van de aannemingsom (€ 1,1 mln.) is conform planning verstuurd, echter als gevolg van een kleine vertraging intern is deze factuur buiten de rapportage-periode financieel verwerkt. De uitgaven voor het project in 2019 lopen op planning.
 - Project P 50041U Package deal WRO-Heerlen (€ 0,9 mln. lagere uitgaven)
Bijstellingen leiden niet tot lagere prognoses van uitgaven. De buffer is gerealiseerd door de gemeente Heerlen. De gemeente Heerlen zal de bijdrage van € 936.000 aan Waterschap Limburg (WL) factureren. WL zal op haar beurt dit bedrag aan WBL factureren. WL moet nog een aantal zaken controleren alvorens over te kunnen gaan tot facturatie. WBL heeft WL verzocht om in ieder geval dit jaar nog een verzoek tot betaling te versturen, zodat wij aan ons uitgavenbudget van 2019 kunnen voldoen.
 - Project P64052U in bedrijf houden droger Susteren (€ 0,4 mln. lagere uitgaven). De lager dan geraamde uitgaven tot en met september zijn het gevolg van uitvoeringsvertragingen, o.a. als gevolg van operationele issues zoals het later dan gepland plaatsen van een belangrijke component i.v.m. de drogerstop en niet gepland onderzoek naar alternatieven voor vervanging van een biofilter met als doel kostenbesparing.
- Niet bestuursrelevante projecten met in totaal € 1,5 mln. lagere investeringsuitgaven dan gepland. Dit is een saldo van diverse onder- en overschrijdingen. Deze investeringsuitgaven schuiven door naar het 4^e kwartaal en deels naar de komende jaren.

Investeringsplanning uitgaven 2019

Op basis van geactualiseerde ramingen wordt voorgesteld om het investeringsuitgavenniveau in 2019 te verlagen van € 41.515.290 met € 4.005.249 tot € 37.510.041. In de navolgende projecten zijn materiële wijzigingen (> € 0,5 mln.) in de uitgavenplanning 2019 doorgevoerd:

- Als gevolg van meerdere en deels externe oorzaken verschuift € 1,4 mln. aan gepland uitgavenbudget van het P11337U Verduurzaming kantoorgebouw van 2019 naar 2020;
- Als gevolg van vertragingen in het vergunningentraject verschuift P54011U rwzi Simpelveld: toegangsweg en P54012U rwzi Simpelveld: publieksruimte met een totaal bedrag van € 0,5 mln. door naar 2020.
- Als gevolg van een saldo van geactualiseerde ramingen bij diverse projecten daalt het investeringsniveau in 2019 met € 2,1 mln. waarvan € 1,3 mln. doorschuift naar 2020.

Ondernemingsraad

N.v.t.

De directeur,

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck

Bijlage: Pfas

Bijlage: Dashboard Directierapportage 3^e kwartaal 2019